

MYTILINEOS

ΠΡΟΣ

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)

Πειραιώς 132

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου, Α. Δαγούμα

Τετάρτη, 13 Απριλίου 2022

Θέμα: Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΕ επί α) της εισήγησης του ΔΕΣΦΑ για το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ 2022-2031 και β) του Πλαισίου Κανονισμού Τιμολόγησης για την Υπόγεια Αποθήκη της Νότιας Καβάλας

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Σε συνέχεια της από 28.2.2022 αναρτηθείσας διαβούλευσης, επιθυμούμε με την επιστολή αυτή να υποβάλουμε τα σχόλια, τις παρατηρήσεις αλλά και τις προτάσεις της εταιρείας μας **ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε.** (η «**Εταιρεία**») προς την Αρχή σας, σχετικά τόσο με την εισήγηση του ΔΕΣΦΑ για το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ 2022-2031 όσο και με τον Κανονισμό Τιμολόγησης για την Υπόγεια Αποθήκη της Νότιας Καβάλας («**ΥΑΦΑ**»).

Επί του Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ και την επάυξηση του Συστήματος Μεταφοράς για την εξυπηρέτηση της Υπόγειας Αποθήκης της Καβάλας

Η ασφάλεια εφοδιασμού μέσω της εξασφάλισης της απαιτούμενης ευελιξίας και της επαρκούς τροφοδοσίας με φυσικό αέριο σε περιόδους υψηλής ζήτησης αποτελεί, όπως άλλωστε αναφέρεται και στη σχετική μεθοδολογία του ENTSOG για τη διενέργεια Μελετών Κόστους-Οφέλους¹, ένα εξόχως σημαντικό κριτήριο προκειμένου να εκτιμώνται τα οφέλη και τα κόστη από την ύπαρξη μιας υποδομής αερίου.

Συνεκτιμώντας ταυτόχρονα και τις τελευταίες ραγδαίες οικονομικές και (γέω)πολιτικές εξελίξεις στον κλάδο της ενέργειας και ιδιαίτερα στον τομέα του φυσικού αερίου, το στοιχείο της ενίσχυσης της ασφάλειας εφοδιασμού διαδραματίζει, εύλογα, πρωταγωνιστικό ρόλο στις αποφάσεις που λαμβάνονται τόσο σε εγχώριο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η χρηματοδότηση ή/και η λειτουργία οποιασδήποτε νέας υποδομής οφείλει να συνεκτιμάται, εκτός από το πλαίσιο της βιώσιμης, με αγοραίους όρους, λειτουργίας της, εξετάζοντας την αλληλεπίδρασή της τόσο με τις υπάρχουσες όσο και με μελλοντικές υποδομές που επιτελούν ή δύνανται να επιτελέσουν τον ίδιο σκοπό. Η ύπαρξη νέων υποδομών θα πρέπει να δρα συμπληρωματικά και όχι προς τον περιορισμό/αποκλεισμό της χρήσης ιδίως εγκαταστάσεων που είναι ήδη σε λειτουργία ή/και εγκαταστάσεων που ενδεχομένως εξυπηρετούν τον ίδιο στόχο και τελούν υπό σχεδιασμό ή υλοποίηση.

Με βάση τα ανωτέρω, ορισμένα από τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η Αρχή σας στο προς διαβούλευση Σχέδιο Απόφασης δημιουργούν εύλογους προβληματισμούς σε ό,τι αφορά την ενδεδειγμένη προσέγγιση αναφορικά με την ΥΑΦΑ:

¹ [ENTSOG, 2018: "2nd ENTSOG Methodology for Cost-Benefit Analysis of Gas Infrastructure Projects"](#)

- η ΥΑΦΑ «πιθανώς» να μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να παράσχει εμπορικά οφέλη «χωρίς να είναι αναγκαία η ανάπτυξη του συστήματος»
- η συνδυασμένη κατασκευή και λειτουργία της ΥΑΦΑ και μερικής αναβάθμισης του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου «**δεν φαίνεται να παράγει θετικό αποτέλεσμα**», ενώ ταυτόχρονα «**κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω διερεύνηση από τον Διαχειριστή του ΕΣΦΑ για την ανεύρεση τρόπων λειτουργίας της ΥΑΦΑ στο βέλτιστο βαθμό χωρίς σημαντικές επενδύσεις στο Σύστημα.**» και είναι «**επιβεβλημένη η αναζήτηση πόρων από Ευρωπαϊκούς πόρους ώστε να απομειώνεται η επιβάρυνση των καταναλωτών**»
- «**η επαύξηση της δυναμικότητας των υποδομών του ΕΣΦΑ δεν οδηγεί σε σημαντική επαύξηση των ροών μέσω του ΕΣΦΑ. [...] (επομένως) η ενίσχυση του Συστήματος επιβάλλεται αποκλειστικά για την αδιάλειπτη λειτουργία της ΥΑΦΑ**»
- η ανεπαρκής διαθεσιμότητα της αδιάλειπτης δυναμικότητας δεν επηρεάζει τη λειτουργία της ΥΑΦΑ, κατά το μέρος που αυτή σχετίζεται με λόγους **ασφάλειας εφοδιασμού, συνεπώς δεν δικαιολογείται η ανάληψη του κόστους ενίσχυσης του Συστήματος από όλους τους Χρήστες ΕΣΦΑ** μέσω των αντίστοιχων Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος, προτείνοντας ταυτόχρονα την δυνατότητα συμπερίληψης της συγκεκριμένης ενίσχυσης στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΔΕΣΦΑ ως «έργο τρίτου» και ανάληψη της εν λόγω δαπάνης καταρχάς από το φορέα εκμετάλλευσης.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα ανωτέρω διατηρούμε ορισμένες επιφυλάξεις σχετικά με τη συμπερίληψη της επαύξησης της δυναμικότητας του ΕΣΦΑ στο Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, προκειμένου να υποστηρίξει την ανάπτυξη της ΥΑΦΑ της Νότιας Καβάλας.

Παρ' ότι **δεν αμφισβητείται** η συμβολή από τη λειτουργία της ΥΑΦΑ στην ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας και το συνολικό κοινωνικό όφελος, η πιθανολογούμενη βιωσιμότητα της συγκεκριμένης εγκατάστασης ακόμα και χωρίς την ταυτόχρονη ανάπτυξη του συστήματος ή/και η επιβεβλημένη ανάγκη αναζήτησης εκ μέρους του ΔΕΣΦΑ εναλλακτικών τρόπων κατανομής δυναμικότητας για τη λειτουργία της ΥΑΦΑ στο μέγιστο βαθμό φαίνεται να μην τεκμηριώνουν επαρκώς τη συμπερίληψη της εν λόγω επαύξησης του ΕΣΦΑ στο Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης.

Επί του προτεινόμενου Πλαισίου Κανονισμού Τιμολόγησης της ΥΑΦΑ

Ταυτόχρονα με την ασφάλεια εφοδιασμού, θεωρούμε αναγκαίο οι επενδυτικές αποφάσεις που λαμβάνονται για νέες υποδομές αερίου, να μην έχουν ενδεχομένως αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά καθώς επίσης οι σχετικές μελέτες Κόστους-Οφέλους για τις συγκεκριμένες υποδομές, να οδηγούν τελικά στην παραγωγή αναμφίβολα θετικών αποτελεσμάτων.

Η δε ανάκτηση του Εγγυημένου Απαιτούμενου Εσόδου οφείλει να επιμερίζεται με τρόπο που δεν θα οδηγεί σε υπέρμετρη ή άδικη επιβάρυνση χρηστών του ΕΣΦΑ. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στις Κατευθυντήριες γραμμές² της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (σημείο 372) οι ενεργειακές υποδομές «[...] ενδέχεται να δημιουργούν σημαντικές θετικές εξωτερικότητες, με τις οποίες το κόστος και τα οφέλη των υποδομών ενδέχεται να κατανέμονται με ασύμμετρο τρόπο μεταξύ των διαφόρων συμμετεχόντων στην αγορά και των κρατών μελών.» Ως εκ τούτου, θα πρέπει να συνεκτιμηθεί ήδη κατά την αξιολόγηση του κόστους-οφέλους η αναγκαιότητα επιμερισμού κατά τρόπον ώστε να μετριαζεται η επιβάρυνση των ενεργοβόρων καταναλωτών, κατ' αναλογική εφαρμογή των οριζόμενων στην ενότητα 4.11 των CEEAG.

Ταυτόχρονα, με βάση το ισχύον Σχέδιο Προληπτικής Δράσης (Δράση Δ4) οι Κάτοχοι άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο ΦΑ που έχουν την υποχρέωση αδιάλειπτης λειτουργίας των μονάδων τους για τουλάχιστον 5 ημέρες σε περίπτωση μη προγραμματισμένης διακοπής της παροχής ΦΑ, επιβαρύνονται και δεν αποζημιώνονται για το κόστος προμήθειας

² [Ανακοίνωση της Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας \(2022/C 80/01\) \(CEEAG\)](#)

αποθέματος ΥΦΑ που διατηρούν σε Εγκατάσταση Αποθήκευσης (Ρεβυθούσα) καθώς και για άλλα κόστη που συνεπάγεται η εν λόγω υποχρέωση. Αυτό συμβαίνει παρά τις προβλέψεις του σχετικού Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938³, με βάση τον οποίο τα μέτρα για την ασφάλεια εφοδιασμού που περιλαμβάνονται σε σχέδιο προληπτικής δράσης και σε σχέδιο έκτακτης ανάγκης είναι «[...] σαφώς καθορισμένα, διαφανή, αναλογικά, αμερόληπτα και επαληθεύσιμα, δεν προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού» και δεν (πρέπει να) **επιβαρύνουν υπέρμετρα τις επιχειρήσεις** φυσικού αερίου (Άρθρα 8 και 9).

Στο πλαίσιο αυτό, θα θέλαμε να **εκφράσουμε τη διαφωνία μας** σχετικά με την πρόταση της Αρχής για ανάκτηση του Εγγυημένου Απαιτούμενου Εσόδου μέσω της επιβολής υποχρέωσης που θα επιβάλλεται σε προμηθευτές ΦΑ που προμηθεύουν προστατευόμενους Καταναλωτές και σε ηλεκτροπαραγωγούς που δεν διαθέτουν εναλλακτικό καύσιμο για αποθήκευση φυσικού αερίου.

Η πρόσθετη ζημιά που ήδη γεννά η ανωτέρω υποχρέωση βάσει του Σχεδίου Προληπτικής Δράσης θέτοντας τους συγκεκριμένους ηλεκτροπαραγωγούς σε δυσμενέστερη θέση έναντι άλλων συμμετεχόντων στην αγορά, καθιστά την επιβολή μιας αντίστοιχης υποχρέωσης για την ΥΑΦΑ **υπέρμετρα επιβαρυντική** προς αυτούς.

Τέλος, προς το σκοπό της διερεύνησης της πιθανότητας κοινωνικοποίησης του κόστους της ΥΑΦΑ μέσω Ειδικού Τέλους Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου που θα επιμερίζεται σε όλη την εσωτερική αγορά, λαμβάνοντας υπόψιν ότι:

- η σχετική οικονομική μελέτη για λογαριασμό του ΔΕΣΦΑ⁴ δεν λαμβάνει, σύμφωνα με την Αρχή σας, δεδομένα που είναι ιδιαίτερα κρίσιμα για τη λειτουργία της ΥΑΦΑ όπως πχ η συντηρητική εκτίμηση για τις τιμές πρώτων υλών σε σχέση με τις υπάρχουσες τιμές, η αδυναμία χρησιμοποίησης του αγωγού για τη μεταφορά υδρογόνου ή η μη συμπερίληψη πρόσθετου κόστους (πχ cushion gas) στο συνολικό κόστος της ΥΑΦΑ που αναπροσαρμόζει σημαντικά το συνολικό κόστος επένδυσης της ΥΑΦΑ (επί του οποίου υπολογίζεται τελικά το Εγγυημένο Απαιτούμενο Έσοδο)
- η σχετική οικονομική μελέτη για λογαριασμό της Αρχής σας αναφέρει, μεταξύ άλλων πως αφενός η υλοποίηση της επένδυσης κρίνεται οικονομικά συμφέρουσα για το κοινωνικό σύνολο, προσφέροντας ευελιξία στην αγορά, αφετέρου «*ένα σημαντικό μέρος του οφέλους δεν δύναται να αποτιμηθεί από το σύνολο των συμμετεχόντων της αγοράς, καθιστώντας έτσι την υλοποίηση της υποδομής για έναν ιδιώτη επενδυτή μη οικονομικά βιώσιμη*», καθιστώντας αναγκαία τη μορφή κάποιας (κρατικής) παρέμβασης για την υποστήριξη της επένδυσης («*some form of intervention would be required to support the investment in the UGS*») ενώ κρίνεται δέον «όπως επιδιωχθεί οποιασδήποτε άλλης μορφής επιχορήγηση που θα απομειώσει το Απαιτούμενο Έσοδο της ΥΑΦΑ και συνεπώς τα τιμολόγια χρήσης»
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει⁵ σχέδιο Κανονισμού για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009, η προσεχής εφαρμογή του οποίου συνδέεται άμεσα με τον τελικό τρόπο λειτουργίας της ΥΑΦΑ

³ [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2017/1938 σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 994/2010](#)

⁴ [FTI, 2021: Economic Assessment of South Kavala Investment – Final Report](#)

⁵ [European Commission, 2022: Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation \(EU\) 2017/1938 of the European Parliament and of the Council concerning measures to safeguard the security of gas supply and Regulation \(EC\) n°715/2009 of the European Parliament and of the Council on conditions for access to natural gas transmission networks](#)

- ως έτος κατά το οποίο η ΥΑΦΑ θα τεθεί σε λειτουργία τίθεται στη μεν μελέτη για λογαριασμό της ΡΑΕ το έτος 2025, στη δε μελέτη για λογαριασμό του ΔΕΣΦΑ το έτος 2027 δημιουργώντας εγγενή αδυναμία σύγκρισης των αποτελεσμάτων που προκύπτουν
- η οποιαδήποτε ανάκτηση του Εγγυημένου Απαιτούμενου Εσόδου θα πρέπει να γίνεται με τρόπο που είναι δίκαιος και αντανακλά τα πραγματικά οφέλη και κόστη που προκύπτουν από τη λειτουργία της ΥΑΦΑ για τους καταναλωτές ΦΑ και ηλεκτρικής ενέργειας

κρίνεται σκόπιμη η διενέργεια νέας μελέτης για λογαριασμό της ΡΑΕ η οποία θα εξετάσει πληρέστερα τη σχέση κόστους/οφέλους για την ΥΑΦΑ ενσωματώνοντας και συνεκτιμώντας (κατ' ελάχιστον) και τα ακόλουθα στοιχεία:

- Την επαναξιολόγηση των τριών σεναρίων που αναλύονται στη σχετική μελέτη της Frontier Economics σχετικά με την πιθανότητα εμφάνισής τους (80%, 10% και 10%) , λαμβάνοντας υπόψιν ότι κάποια εξ' αυτών (πχ supply route/infrastructure stress) έχουν, λόγω των πρόσφατων εξελίξεων, αυξημένες πιθανότητες εμφάνισης
- Τη διενέργεια ανάλυσης ευαισθησίας (sensitivity analysis) για το πως η λειτουργία της ΥΑΦΑ και το συνολικό κόστος/όφελος προς του καταναλωτές επηρεάζεται στην περίπτωση κατασκευής πρόσθετων υποδομών (πχ Ρεβουθούσα, FSRU Αλεξανδρούπολης, Διώρυγα GAS) τα επόμενα έτη σε εγχώριο επίπεδο
- Τη διενέργεια συγκριτικής οικονομικής ανάλυσης μεταξύ της ΥΑΦΑ και άλλων υπαρχουσών ή μελλοντικών εγκαταστάσεων δυνητικής αποθήκευσης είτε σε εγχώριο είτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα αξιολογεί την προτεινόμενη (βάσει του Άρθρου 6γ του Σχεδίου Κανονισμού της Επιτροπής που αναφέρεται ανωτέρω) υποχρέωση στα Κράτη Μέλη που δεν διαθέτουν εγκαταστάσεις αποθήκευσης να εξασφαλίζουν ότι τουλάχιστον το 15% της ετήσιας κατανάλωσης τους σε αέριο θα συνομολογείται με Κράτη Μέλη τα οποία διαθέτουν εγκαταστάσεις αποθήκευσης διασφαλίζοντας τη χρήση αντίστοιχων όγκων αποθήκευσης
- Την περαιτέρω διερεύνηση τρόπων λειτουργίας της ΥΑΦΑ χωρίς τη σημαντική επιβάρυνση που δημιουργεί πιθανώς για τους καταναλωτές η υλοποίηση των προτεινόμενων επενδύσεων στο Σύστημα βάσει των συμπερασμάτων που αναφέρονται στο σχέδιο απόφασης της Αρχής σας

Με εκτίμηση,

Για την **Μυτιληναίος ΑΕ:**

Νίκος Κεραμίδας
Διευθυντής Ευρωπαϊκών και Ρυθμιστικών Θεμάτων